

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи

доцент _____ Володимир
ХОДОРОВСЬКИЙ

“ _____ ” _____ 2024 р.

**ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення вибіркової навчальної дисципліни
«СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ
ГЕПАТОБІЛІАРНОЇ СИСТЕМИ»**

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(код і назва галузі знань)

Спеціальність 222 Медицина
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь магістр
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання 4

Форма навчання денна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра внутрішньої медицини
(назва кафедри)

Схвалено на засіданні кафедри внутрішньої медицини «30» серпня 2024 року (протокол № 1).

**Завідувач кафедри
внутрішньої медицини
професор**

Олександр ФЕДІВ

Схвалено на засіданні предметної методичної комісії з дисциплін терапевтичного профілю «30» серпня 2024 року (протокол № 9).

**Голова предметної методичної комісії
з дисциплін терапевтичного профілю,
професор**

Віктор ТАЩУК

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Внутрішньої медицини
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Телекі Яна Михайлівна - доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент, teleki.jana@bsmu.edu.ua; Гончарук Людмила Михайлівна - доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент, goncharuk.l@bsmu.edu.ua; Присяжнюк Ірина Василівна - доцент кафедри, кандидат медичних наук, доцент, prir@ukr.net;
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/vnutrishnoyi-meditsini/
Веб-сайт кафедри	http://intmed.bsmu.edu.ua/
E-mail	int_medicine@bsmu.edu.ua
Адреса	М.Чернівці, вул. Головна, 137
Контактний телефон	+38 (03722) 3-32-62

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	88
Лекції	0
Практичні заняття	28
Самостійна робота	60
Вид заключного контролю	залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Сучасні аспекти діагностики та лікування гепатобіліарної системи» надає змогу студентам опанувати знання щодо принципів діагностики та лікування захворювань гепатобіліарної системи, формує уміння застосовувати дані знання у процесі подальшого навчання та професійній діяльності відповідно до принципів доказової медицини.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-oczinuyvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркової дисципліни (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyh_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
анатомія та фізіологія людини	профільні клінічні професійно-практичні дисципліни
медична біологія	
медична та біологічна фізика	
гістологія, цитологія та ембріологія	
мікробіологія, вірусологія та імунологія	
патологічна фізіологія	
пропедевтика внутрішньої медицини	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Метою вивчення курсу є формування, засвоєння та систематизація знань і умінь щодо етіології та патогенезу захворювань гепатобіліарної системи, симптомів ураження, методи дослідження, лікування відповідно до принципів доказової медицини.

6.2. Основними завданнями вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Сучасні аспекти діагностики та лікування гепатобіліарної системи» є проведення суб'єктивного

та об'єктивного обстеження пацієнта, оцінювання та інтепретації результатів лабораторних методів дослідження; складання плану додаткового обстеження при захворюваннях гепатобіліарної системи; планування тактики ведення хворого із захворюваннями гепатобіліарної системи.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

Набуття/оволодіння компетентностями.

- інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

- загальні:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.

ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

ФК 18. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.

ФК 19. Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.

ФК 20. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.

ФК 22. Здатність управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів

ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ .

7.1. Результати навчання для дисципліни:

Програмні результати навчання
ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
ПРН 17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПРН 23. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

7.2. Знати: частоту природженої та спадкової патології у різні періоди онтогенезу; генетичні аспекти росту і розвитку плоду; особливості ембріонального і фетального періодів внутрішньоутробного розвитку; етіологію, патогенез, класифікацію природжених вад

розвитку; класифікацію спадкової патології; зміст, поняття, ефекти хромосомного і геномного імпринтингу; летальні ефекти мутацій; принципи та етапи проведення клініко-генеалогічного обстеження; критерії різних типів успадкування; методи фарбування хромосом; типи порушень в хромосомному наборі: структурні, числові, принципи організації скринуючих програм; базові методи дослідження при підозрі на спадкові хвороби обміну речовин (СХО); базові молекулярні методи дослідження; класифікацію вад розвитку; узгодженість характеру порушень з етапами онтогенезу (гемато-, ембріо-, фетопатія); морфогенетичні варіанти і значення в діагностиці спадкових синдромів і природжених станів; загальні питання етіології, патогенезу та класифікацію моногенних захворювань; класифікацію і ведучі симптоми спадкових захворювань сполучної тканини; клініку, генетику, діагностику синдрому Елерса-Данлоса; класифікацію і ведучі симптоми спадкових нервово-м'язевих захворювань; класифікацію спадкових хвороб нирок; клініку, генетику, діагностику СХО амінокислот та СХО вуглеводів; загальну характеристику факоматозів; загальну характеристику онкогенетичних синдромів; етіологію лізосомних хвороб накопичення; загальні принципи лікування спадкових хвороб, реабілітації і соціальної адаптації хворих; етіологію, цитогенетику, патогенез і характеристики хромосомних хвороб; сучасні можливості пренатальної діагностики; особливості клінічних проявів окремих синдромів: Дауна, Патау, Едварда, «котячого крику», Шерешевського-Тернера, Клайнфельтера; загальну характеристику, принципи класифікації та діагностики мітохондріальної патології; клініку, генетику, діагностику, терапію синдромів MERRF та MELAS; загальні принципи лікування мітохондріальних хвороб; загальну характеристику мультифакторіальних захворювань, генеалогічний, близнюковий і популяційно-статистичний методи аналізу мультифакторіальних захворювань; генетичні основи різних форм злоякісного росту; рівні профілактики спадкових хвороб; покази до проведення медико-генетичного консультування; покази до проведення пренатальної діагностики; методи пренатальної діагностики; принципи відбору нозологічних форм, що підлягають просіюючій доклінічній діагностиці; деонтологічні питання просіюючих програм; етіологічні та патогенетичні фактори ендокринних захворювань, захворювань травного каналу, гепатобіліарної системи та підшлункової залози, сечовивідної системи, основних захворювань суглобів та сполучної тканини; типову клінічну картину захворювань сечовивідної системи, основних захворювань суглобів та сполучної тканини, захворювань травного каналу, гепатобіліарної системи та підшлункової залози; основні варіанти перебігу та ускладнення захворювань сечовивідної системи, основних захворювань суглобів та сполучної тканини, захворювань травного каналу, гепатобіліарної системи та підшлункової залози; основні інвазивні та неінвазивні діагностичні методи, що застосовуються в ендокринології, гастроентерології, ревматології, нефрології, показання та протипоказання для їх проведення, можливі ускладнення; техніку проведення пункції черевної порожнини (парацентез); техніку очищення кишківника (гіпертонічна, очисна і сифонна клізми, пальцеве очищення прямої кишки); покази та протипокази до проведення фізіотерапевтичних процедур

7.3. Уміти:

- Визначати провідний симптомокомплекс при оцінці фенотипу пробанда з синдромом Марфана.
- Визначити критерії діагностики муковісцидозу.
- Визначити критерії полігенної схильності.
- Аналізувати результати біохімічного скринінгу.
- Проводити опитування та фізикальне обстеження хворих із захворюваннями органів травного каналу, гепатобіліарної системи та підшлункової залози, із основними захворюваннями суглобів та сполучної тканини, із захворюваннями сечовивідної системи, із захворюваннями ендокринної системи;
- Проводити клінічну інтерпретацію результатів додаткових методів обстеження (біохімічних печінкових тестів, езофагогастродуоденофіброскопії, рентгенологічного дослідження органів травлення, сканограм та ультразвукового дослідження печінки, жовчевого міхура, підшлункової залози, імуноферментного аналізу на вірусні гепатити, рН-метрії шлунка, результатів дуоденального та шлункового зондування,

результатів комп'ютерної томографії та магнітно-ядерної томографії внутрішніх органів)

- Інтерпретувати результати додаткових методів обстеження (загального аналізу сечі, проб Зимницького, Нечипоренка, Реберга, результатів біохімічного дослідження функціонального стану нирок, результатів комп'ютерної томографії та магнітно-ядерної томографії нирок тощо)
- Тракувати лабораторні показники при ревматологічних захворюваннях (ревмопроби, аутоімунні маркери тощо)
- Тракувати дані ехокардіографічного дослідження та променевого обстеження суглобів
- Складати план обстеження хворих з захворюванням сечовивідної системи, хворих з основними захворюваннями суглобів та сполучної тканини, хворих із основними захворюваннями травного каналу, гепатобіліарної системи та підшлункової залози, хворих із основними ендокринними захворюваннями
- Проводити диференціальний діагноз, на підставі аналізу даних лабораторного та інструментального обстеження, обґрунтовувати та формулювати діагноз при захворюваннях сечовивідної системи, при захворюваннях суглобів та сполучної тканини, при основних захворюваннях травного каналу, гепатобіліарної системи та підшлункової залози, при основних ендокринних захворюваннях
- Призначати лікування, проводити первинну та вторинну профілактику при захворюваннях сечостатевої системи, при основних захворюваннях кістково-м'язової системи та сполучної тканини, при захворюваннях травного каналу, гепатобіліарної системи та підшлункової залози, при ендокринних захворюваннях
- Діагностувати та надавати допомогу при невідкладних станах в ендокринології
- Діагностувати та надавати допомогу при невідкладних станах в гастроентерології
- Діагностувати та надавати допомогу при гострій нирковій недостатності
- Здійснювати етапи медичної реабілітації хворого згідно рекомендацій після стаціонарного лікування
- Проводити пропаганду здорового способу життя
- Організовувати лікувальне харчування. Проводити консультації пацієнтів з питань раціонального і дієтичного харчування.

7.4. Демонструвати:

-володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципи фахової субординації

8. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 88 годин 3 кредити ЄКТС.

Тема 1. Анатомія, фізіологія та біохімія печінки. Обмін білірубіну (джерело білірубіну, транспорт, екскреція, хімічні тести для виявлення жовчних пігментів).

Будова та скелетотопія печінки. Сегментарний розподіл печінки. Кровопостачання печінки. Будова паренхіми печінки. Білковий, вуглеводний, жировий обміни. Детоксиційна функція печінки. Особливості метаболізму в печінці. Пігментний обмін. Утворення білірубіна. Обмін і транспорт білірубіна. Утворення жовчних пігментів. Зовнішньосекреторна функція печінки. Біохімія гормонів, вітамінів і ферментів

Тема 2. Доброякісні гіпербілірубінемії (синдром Жильбера, синдром Кріглера-Найяра, синдром Люсі-Дріскол, синдром Дабіна-Джонсона, синдром Ротора).

Патофізіологія та причини доброякісних гіпербілірубінемій (синдром Жильбера, синдром Кріглера-Найяра, синдром Люсі-Дріскол, синдром Дабіна-Джонсона, синдром Ротора). Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних обстежень. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування доброякісних гіпербілірубінемій. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 3. Рідкісні спадкові захворювання (гемохроматоз, дефіцит альфа-1 антитрипсину, хвороба Вільсона-Коновалова, хвороба Ослера-Вебера-Рандю, хвороба Байлера, синдром Алажиля, печінкова порфірія).

Патофізіологія рідкісних спадкових захворювань (гемохроматоз, дефіцит альфа-1 антитрипсину, хвороба Вільсона-Коновалова, хвороба Ослера-Вебера-Рандю, хвороба Байлера, синдром Алажиля, печінкова порфірія). Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних обстежень. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування рідкісних спадкових захворювань. Прогноз і працездатність.

Тема 4. Аутоімунні захворювання печінки (аутоімунний гепатит, первинний склерозуючий холангіт, первинний біліарний холангіт, аутоімунні холангіопатії).

Патофізіологія та можливі фактори ризику розвитку аутоімунних захворювань печінки (аутоімунний гепатит, первинний склерозуючий холангіт, первинний біліарний холангіт, аутоімунні холангіопатії). Диференціально-діагностичне значення клінічних проявів і даних додаткових лабораторних та інструментальних методів дослідження. Алгоритм диференціальної діагностики. Тактика ведення хворого. Немедикаментозне та медикаментозне лікування. Показання до хірургічного лікування. Первинна та вторинна профілактика. Прогноз і працездатність.

Тема 5. Підсумкове заняття. Залік.

9. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі			
	Усього	Аудиторні		Самостійна робота студентів
		Лекції	Практичні заняття	
1	2	3	4	5
Тема 1. Анатомія, фізіологія та біохімія печінки. Обмін білірубіну (джерело білірубіну, транспорт, екскреція, хімічні тести для виявлення жовчних пігментів).	22	0	7	15
Тема 2. Доброякісні гіпербілірубінемії (синдром Жильбера, синдром Кріглера-Найяра, синдром Люсі-Дріскол, синдром Дабіна-Джонсона, синдром Ротора).	22	0	7	15
Тема 3. Рідкісні спадкові захворювання (гемохроматоз, дефіцит альфа-1 антитрипсину, хвороба Вільсона-Коновалова, хвороба Ослера-Вебера-Рандю, хвороба Байлера, синдром Алажиля, печінкова порфірія).	22	0	7	15

Тема 4. Аутоімунні захворювання печінки (аутоімунний гепатит, первинний склерозуючий холангіт, первинний біліарний холангіт, аутоімунні холангіопатії).	22	0	7	15
Тема 5. Підсумкове заняття. Залік.	0	0	-	-

10. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год
1.	Анатомія, фізіологія та біохімія печінки. Обмін білірубіну (джерело білірубіну, транспорт, екскреція, хімічні тести для виявлення жовчних пігментів).	7
2.	Доброякісні гіпербілірубінемії (синдром Жильбера, синдром Кріглера-Найяра, синдром Люсі-Дріскол, синдром Дабіна-Джонсона, синдром Ротора).	7
3.	Рідкісні спадкові захворювання (гемохроматоз, дефіцит альфа-1 антитрипсину, хвороба Вільсона-Коновалова, хвороба Ослера-Вебера-Рандю, хвороба Байлера, синдром Алажиля, печінкова порфірія).	7
4.	Аутоімунні захворювання печінки (аутоімунний гепатит, первинний склерозуючий холангіт, первинний біліарний холангіт, аутоімунні холангіопатії).	7
5.	Підсумкове заняття. Залік.	-
Всього годин		28

11. Тематичний план практичних занять для самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять, у тому числі: опанування навичками аналізувати дані лабораторних методів дослідження; опанування навичками трактування даних ультразвукового обстеження; опанування навичками трактування даних комп'ютерної томографії, МРТ; опанування навичками трактування даних ендоскопічного дослідження травного тракту; опанування навичками трактування даних променевого (рентгенологічного та сонографічного) дослідження травного тракту та органів черевної порожнини; опанування навичками трактування даних мікробіологічного та біохімічного дослідження жовчі; опанування навичками трактування даних біохімічного (функціональні печінкові проби) аналізу крові; опанування навичками трактування даних імуноферментних досліджень крові та калу; опанування навичками аналізувати лабораторні дані (загальний аналіз крові, загальний аналіз сечі, загальний білок та білкові фракції, креатинін, сечовину, електроліти крові, показники імунного статусу, гостро фазові показники крові, дані серологічних досліджень при аутоімунних процесах, лабораторні показники функціонального стану печінки та нирок);	40

№ з/п	Тема	Кількість годин
2.	Самостійна курація хворих із заповненням карти обстеження пацієнта	20
Разом		60

12. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

12.1. Загальні положення

Визначення заліку як форми підсумкового семестрового контролю відповідно до Положення «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» (наказ Міністерства освіти України від 2 червня 1993 р. № 161):

«Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях.

При наявності заліку як підсумкового контролю з навчальної дисципліни відсутній підсумковий модульний контроль. Кількість тем практичних (семінарських) навчальних занять з навчальної дисципліни визначається в робочій навчальній програмі і не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку.

12.2. Принципи оцінювання.

Оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляються на кожному навчальному занятті за відповідною темою та кількістю балів за виконання індивідуальних завдань студентом. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуальних завдань – 200 балів.

12.2.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності

Під час оцінювання засвоєння кожної теми студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної навчальної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Студент повинен отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем

кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість оцінюваних тем (практичних х зараза)	Конвертація у бали традиційних оцінок				Мінімальна кількість
		Традиційні оцінки				
		5	4	3	2	
Вибіркова навчальної дисципліни «Сучасні аспекти діагностики та лікування гепатобіліарної системи»						
88/3	4	50	40	30	0	120

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення навчальної дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем з додаванням балів за індивідуальне завдання студента, але не більше 200 балів.

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі. Наприклад: 12 балів х 10 тем = 120 балів.

Оцінювання самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. У зв'язку з відсутністю підсумкового контролю з навчальної дисципліни, види самостійної роботи студентів не повинні передбачати самостійне вивчення студентами окремих тем занять.

Оцінювання дисципліни.

Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано». На останньому тематичному навчальному занятті з дисципліни після закінчення розбору теми заняття, викладач навчальної групи оголошує суму балів, яку кожен студент групи набрав за результатами поточного контролю.

Студент отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, відвідав всі навчальні заняття –практичні, (при наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював), набрав загальну кількість балів при вивченні навчальної дисципліни не меншу, ніж 120. Студент отримує оцінку «не зараховано», якщо студент має невідпрацьовані пропуски навчальних занять (практичних) і кількість балів за поточний контроль менша ніж мінімальна.

За поточну навчальну діяльність студент може отримати **максимум** 200 балів. Ця оцінка вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “відмінно” (50 балів), на кількість тем.

4 теми x 50 = 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “задовільно” (30 бала), на кількість тем у модулі, що підлягають оцінюванню (4 тем):

4 теми x 30=120 балів.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються **кафедрою** у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижченаведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Бали шкали ECTS у чотирибальну шкалу НЕ КОНВЕРТУЮТЬСЯ і навпаки.

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«E»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «E» проводиться **деканатами** для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

13. Рекомендована література

13.1. Основна (базова)

- Денесюк, В.І. Внутрішня медицина : підручник для студентів закладів вищої медичної освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини / В. І. Денесюк, О. В. Денесюк ; за ред. В. М. Коваленка ; уклад.: Н.

- М. Шуба, О. Г. Несукай, О. П. Борткевич. – 3-тє вид., переробл. і допов. – Київ : МОРІОН, 2019. – 959 с. : табл., іл.
2. Біохімія печінки : навч. посіб. для студ. / упоряд. : Л. М. Ростока, А. Д. Сіткар, Г. Е. Рейгі, В. В. Бернада ; рец. : М. А. Дербак, Є. С. Сірчак. – Ужгород : ДВНЗ "УжНУ", 2022. – 59 с. : табл. – Бібліогр.: с. 58.
 3. [Gideon M. Hirschfield, Paramjit Gill, James Neuberger](#) The Liver in Systemic Disease: A Clinician's Guide to Abnormal Liver Tests. Wiley-Blackwell. October 2022. 288 pages
 4. Yamada's Textbook of Gastroenterology. 7th ed. Wiley, 2022. Web. 15 Oct. 2022.
 5. Катеренчук І. П. Клінічне тлумачення й діагностичне значення лабораторних показників у загальнолікарській практиці / І. П. Катеренчук. – 2-ге вид. – К. : ВД "Медкнига", 2020. – 228 с.
 6. [Біологічна і біоорганічна хімія : у 2 кн. : підручник. Кн. 2. Біологічна хімія / Ю. І. Губський, І. В. Ніженковська, М. М. Корда та ін. ; за ред. Ю. І. Губського, І. В. Ніженковської. – 3-є вид. – К. : ВСВ "Медицина", 2021. – 544 с.](#)

13.2. Допоміжна

1. Chapter 3 - Bilirubin metabolism and its disorders. Hepatology An Evidence-Based Clinical Compendium Volume 1, 2025, Pages 51-109
2. Bhandari J, Thada PK, Yadav D. Crigler-Najjar Syndrome. In: StatPearls. StatPearls Publishing, Treasure Island (FL); 2023. PMID: 32965842.
3. Emily A. Schonfeld, MDa , Robert S. Brown Jr, Genetic Causes of Liver Disease When to Suspect a Genetic Etiology, Initial Lab Testing, and the Basics of Management MD, Med Clin N Am 103 (2019) 991–1003.
4. Sarcognato S, Sacchi D, Grillo F, Cazzagon N, Fabris L, Cadamuro M, Cataldo I, Covelli C, Mangia A, Guido M. Autoimmune biliary diseases: primary biliary cholangitis and primary sclerosing cholangitis. Pathologica. 2021 Jun;113(3):170-184. doi: 10.32074/1591-951X-245. PMID: 34294935; PMCID: PMC8299325.
5. Primary sclerosing cholangitis and overlap features of autoimmune hepatitis: A coming of age or an age-ist problem? Ricciuto, Amanda et al. Journal of Hepatology, 2023, Volume 79, Issue 2, 567 – 575.

Інформаційні ресурси

<https://moz.gov.ua/>

<http://moodle.bsmu.edu.ua>

<https://intmed.bsmu.cv.ua>

<https://studrada.bsmu.edu.ua/>

<http://123.bsmu.edu.ua/login/index.php>

14. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Гончарук Людмила Михайлівна – доцент кафедри внутрішньої медицини, к.мед.н.
2. Присяжнюк Ірина Василівна – доцент кафедри внутрішньої медицини, к.мед.н.